

Independent
Project
Accountability
Mechanism

Rezumat al Procedurii de Soluționare a Problemelor

Fondul internațional de asistență pentru dezafectare Kozlodui
Cazul 2018/01

Iulie 2022

Mecanismul Independent de Răspundere privind Proiectele (MIRP / Independent Project Accountability Mechanism - IPAM) este mecanismul de răspundere al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). MIRP examinează în mod independent problemele ridicate de persoane sau organizații cu privire la proiectele finanțate de Bancă despre care se crede că au cauzat sau ar putea cauza prejudicii. Scopul mecanismului este de a facilita rezolvarea problemelor sociale, de mediu și de informare publică între părțile interesate din cadrul proiectelor; de a stabili dacă Banca a respectat Politica sa Socială și de Mediu și dispozițiile specifice proiectelor din Politica sa privind Accesul la Informații și, dacă este cazul, de a aborda orice nerespectare existentă a acestor politici, prevenind în același timp nerespectarea viitoare a acestora de către Bancă.

Pentru mai multe informații despre MIRP, contactați-ne sau vizitați www.ebrd.com/project-finance/ipam.html

Date de contact The Independent Project Accountability Mechanism European Bank for Reconstruction and Development One Exchange Square London EC2A 2JN Telefon: +44 (0)20 7338 6000 Email: ipam@ebrd.com	Cum se depune o Solicitare către MIRP Preocupările privind performanța socială și de mediu a unui proiect BERD pot fi transmise prin e-mail, prin poștă sau prin intermediul formularului online la: https://www.ebrd.com/project-finance/ipam.html
--	--

CUPRINS

Abrevieri	4
Rezumat executiv	5
1. Contextul.....	7
1.1 Solicitarea	7
1.2 Proiectul și starea sa actuală	8
1.3 Procesarea cazurilor: înregistrare și eligibilitate	8
2. Inițiativa de rezolvare a problemelor	9
2.1 Procesul și regulile de bază.....	9
2.2 Principalele activități întreprinse	9
2.3 Teme de discuție	10
2.4 Rezultate și limitări.....	12
3. Feedback și lecții învățate.....	13
3.1 Feedback de la Părți	13
3.2 Lecții învățate.....	14
4. Concluzii și următoarele etape.....	15

Cu excepția cazului în care se indică altfel, termenii cu majuscule folosiți în acest raport sunt cei menționați în Politica de răspundere privind proiectele din 2019.

Abrevieri

Abreviere	Forma lungă
Banca (sau BERD)	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
Consiliul	Consiliul de administrație al Băncii Europene pentru Reconstrucție
CAO	Responsabilul principal al BERD în materie de răspundere și șeful MIRP
OSC	Organizație a Societății Civile
ESP	Politica de Mediu și Socială a BERD în vigoare la momentul aprobării proiectului
KIDSF	Fondul Internațional de asistență pentru dezafectarea centralei nucleare de la Kozlodui, administrat de BERD, înființat în iunie 2001 ca program de asistență al Comisiei Europene și al altor contribuitori europeni pentru a ajuta guvernul bulgar să facă față închiderii anticipate și dezafectării unităților 1, 2 (închise în 2002), 3 și 4 (închise în 2006) ale centralei nucleare de la Kozlodui. De asemenea, fondul prevede măsuri compensatorii ulterioare în sectorul energetic
Kozloduy NPP	Kozloduy Nuclear Power Plant / Centrala nucleară Kozlodui
MIRP (IPAM)	Mecanismul Independent de Răspundere privind Proiectele (Independent Project Accountability Mechanism) este mecanismul independent de soluționare a plângerilor al BERD, înființat în 2020, în conformitate cu Politica de Răspundere privind proiectele din 2019
Părțile	Solicitanții; Reprezentanții acestora, departamentul, echipa sau unitatea relevantă a Băncii; Clientul; și alți finanțatori ai proiectelor sau alte entități responsabile de implementarea unui proiect.
PAP	2019 Project Accountability Policy / Politica de Răspundere privind Proiectele din 2019
PCM	Mecanismul de Contestații pentru Proiecte (Project Complaint Mechanism) al BERD, în funcțiune din 2010 până în iunie 2020.
Președintele	Președintele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare
SERAW	Întreprinderea de Stat pentru Deșeuri Radioactive (State Enterprise for Radioactive Waste) din Bulgaria, beneficiară a unui grant în cadrul Fondului internațional de asistență pentru dezafectare Kozlodui.

Rezumat executiv

La data de 9 februarie 2018, Mecanismul de Contestații pentru Proiecte (PCM)¹ al BERD a primit o [Solicitare](#) din partea mai multor reprezentanți ai societății civile din Craiova, România Solicitanții și-au exprimat îngrijorările legate de construcția unui depozit de deșeuri radioactive adiacent Centralei Nucleare de la Kozlodui (KNPP), situată în Bulgaria, aproape de granița cu România. Prima etapă a construcției depozitului este finanțată printr-un grant acordat Întreprinderii de Stat pentru Deșeuri Radioactive din Bulgaria (State Enterprise for Radioactive Waste SERAW) prin intermediul Fondului internațional de asistență pentru dezafectare Kozlodui (KIDSF) administrat de BERD.

Solicitanții susțin că, din cauza capacității sale mari de depozitare, depozitul nu ar putea găzdui doar deșeurile radioactive provenite de la unitățile 1 - 4 dezafectate ale centralei KNPP, ci ar putea primi, de asemenea, deșeuri radioactive de la unitățile 5 și 6 care sunt în funcțiune și, eventual, de la o altă unitate din regiune. În plus, aceștia și-au exprimat îngrijorarea cu privire la decizia de a amplasa depozitul de deșeuri radioactive construit aproape de suprafață la Radiana, în apropiere de fluviul Dunărea. Aceștia se tem că depozitul va avea efecte negative asupra mediului înconjurător din zona românească învecinată, asupra fluviului și a sistemelor biologice asociate acestuia. În plus, ei susțin că populația română nu a fost informată și consultată în mod corespunzător. Solicitanții au cerut atât Procedura de soluționare a problemelor, cât și Revizuirea conformității în momentul depunerii cererii.

În conformitate cu [Regulamentul de procedură al PCM din 2014](#), PCM a inițiat o inițiativă de soluționare a problemelor cu participarea reprezentanților Solicitanților și a oficialilor de la SERAW, facilitată de expertul desemnat de PCM Leonardo D'Urso. Procesul de dialog a început în august 2018 și a presupus facilitarea a trei sesiuni comune la Craiova și Kozlodui și numeroase întâlniri bilaterale, atât în persoană, cât și virtual.

A fost creat un spațiu sigur de dialog pentru SERAW și Solicitanți, pentru a discuta despre preocupările și așteptările Solicitanților, în încercarea de a găsi soluții reciproc acceptabile. În timpul procesului, SERAW a împărtășit cu Solicitanții informații și documente relevante privind Proiectul, potențialul său impact asupra mediului și planul de atenuare a efectelor acestuia.

Până în august 2021, după consultări extinse cu Părțile, a devenit evident pentru MIRP că procesul nu avea șanse de a progresa în continuare. Deși în acel moment a fost luată decizia de a pune capăt procesului, expertul PCM a lucrat împreună cu Părțile timp de încă șase luni, la cererea acestora, pentru a finaliza procesul de schimb de informații și a colecta feedback. La începutul anului 2022, solicitanții au confirmat cu MIRP interesul lor pentru ca cererea lor să fie inclusă în cadrul Funcției de conformitate, deoarece preocupările lor persistă.

După prezentarea în fața Consiliului de Administrație și a Președintelui, Cazul este transferat către Funcția de conformitate MIRP pentru evaluarea conformității în conformitate cu prevederile relevante ale Politicii de Răspundere privind Proiectele din 2019.

¹ Din iulie 2020, Mecanismul Independent de Răspundere privind Proiectele (MIRP/“IPAM”) a înlocuit PCM și este responsabil pentru gestionarea acestui caz în conformitate cu Politica de responsabilitate privind proiectele din 2019.

Acest document oferă un rezumat la nivel înalt al procesului, întrucât deliberările sunt confidențiale, în conformitate cu regulile de bază convenite, și este disponibil în registrul public al MIRP în [Cazul 2018/01](#) în limbile engleză, bulgară și română.

1. Contextul

1.1 Solicitarea

La 9 februarie 2018, PCM al BERD a primit o [Solicitare²](#) din partea mai multor organizații ale societății civile din Craiova, România, reprezentate inițial de domnul Lucian Săuleanu, președintele ONG-ului ARC Craiova. Solicitanții au decis ulterior să își schimbe reprezentanții și au autorizat-o pe doamna Luminița Simoiu, de la Asociația Civică pentru Viață Craiova, să îi reprezinte în procesul PCM în locul domnului Sauleanu. Solicitarea a exprimat îngrijorarea cu privire la impactul negativ asupra mediului din cauza construirii unui depozit de deșeuri radioactive adiacent Centralei Nucleare de la Kozlodui, situat la 4 km de Dunăre, în apropierea graniței cu România.

Preocupările exprimate au fost următoarele:

- Depozitul de suprafață de deșeuri radioactive de la Radiana era prea aproape de fluviul Dunărea și de granița cu România, generând astfel o serie de riscuri pentru mediu și pentru populația care locuiește în partea de sud a României;
- Terenul pe care se construiește depozitul este nisipos și argilos și este situat pe o pantă înaltă, ceea ce implică riscuri de alunecări de teren;
- Depozitul poate depozita nu numai deșeurile radioactive de la unitățile 1-4 ale Centralei nucleare de la Kozlodui, care au fost dezafectate, ci și deșeurile radioactive de la unitățile 5 și 6, care sunt în prezent operaționale;
- Depozitul ar putea, în plus, să stocheze deșeurile radioactive provenite de la o altă centrală nucleară care se anunță a fi construită în regiune;
- Prin susținerea construcției depozitului, BERD sprijină indirect activitățile din domeniul energiei nucleare și riscurile asociate acestora, în condițiile în care tendința globală este de a renunța la sursele de energie nucleară în favoarea surselor regenerabile de energie, care sunt inofensive pentru populație și mediu;
- Populația română care locuiește în zona potențial afectată de acest Proiect nu a fost informată și consultată în mod corespunzător cu privire la construcția depozitului, în ciuda prevederilor Convenției Espoo privind Evaluarea Impactului asupra Mediului și ale Convenției de la Aarhus privind dreptul cetățenilor de a avea acces la informații;

Solicitanții și-au declarat interesul atât pentru Procedura de rezolvare a problemelor, cât și pentru Conformitate.

² Solicitarea și toate documentele elaborate până în prezent sunt disponibile în dosarul virtual al cauzei la adresa <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/ipam/2018/01.html>

1.2 Proiectul și starea sa actuală

Solicitarea se referă la un grant nerambursabil acordat Întreprinderii de Stat pentru Deșeuri Radioactive din Bulgaria (SERAW), prin [Fondul internațional de asistență pentru dezafectarea centralei nucleare de la Kozlodui](#), pentru construcția Fazei 1 a unui depozit de deșeuri nucleare aproape de suprafață, care să primească deșeurile radioactive de joasă și medie activitate provenite din procesul de dezafectare a unităților 1-4 ale Centralei nucleare de la Kozlodui. Construcția instalației a început în 2017 și se preconizează că va începe să funcționeze în 2024.

KIDSF ³, administrat de BERD, a fost înființat în iunie 2001 ca un program de asistență al Comisiei Europene și al altor contribuabili europeni pentru a ajuta guvernul bulgar să facă față închiderii și dezafectării anticipate a celor patru unități și măsurilor compensatorii ulterioare în sectorul energetic.

1.3 Procesarea cazurilor: înregistrare și eligibilitate

Ofițerul PCM a înregistrat Solicitarea la 15 martie 2018, în conformitate cu punctele 11-13 din [Regulamentul de procedură al PCM din 2014](#) și dl Leonardo D'Urso a fost numit în calitate de expert ad-hoc al PCM pentru a efectua Evaluarea eligibilității Solicității și, ulterior, ca expert facilitator responsabil pentru inițiativa de soluționare a problemelor.

În timpul Evaluării eligibilității, Solicitanții au confirmat că prioritatea lor imediată a fost de a urmări Procedura de rezolvare a problemelor și de a lua în considerare Funcția de conformitate numai dacă nu reușea. În iulie 2018, evaluatorii de eligibilitate au stabilit că cererea era eligibilă atât pentru Procedura de rezolvare a problemelor, cât și pentru Conformitate⁴; și că Procedura de rezolvare a problemelor va avea prioritate.

La 27 iulie 2018, Președintele BERD a aprobat recomandarea PCM de a continua Procedura de rezolvare a problemelor și l-a numit din nou pe dl Leonardo D'Urso în calitate de expert în rezolvarea problemelor din partea PCM.

³ Descrierea proiectului BERD este disponibilă la adresa: <https://www.ebrd.com/what-we-do/sectors-and-topics/nuclear-safety/kozloduy.html>

⁴ Pentru mai multe detalii privind procesul de eligibilitate și determinarea eligibilității, [Raportul de evaluare a eligibilității](#) este disponibil în registrul de caz.

2. Inițiativa de rezolvare a problemelor

Inițiativa de soluționare a problemelor a început în mod oficial în august 2018, cu participarea reprezentantului Solicitanților și a oficialilor SERAW în calitate de Părți principale la proces, și a fost încheiată de MIRP în august 2021, deoarece nu s-a putut ajunge la un acord. Iată mai jos un rezumat al acțiunilor întreprinse pe parcursul procesului, prin facilitarea dlui Leonardo D'Urso.

2.1 Procesul și regulile de bază

În timpul procedurii inițiale, părțile și-au împărtășit preocupările cu PCM și și-au confirmat disponibilitatea de a se angaja într-un dialog facilitat. Cu toate acestea, au fost identificate o serie de provocări care trebuiau abordate pentru a asigura un spațiu constructiv pentru dialog:

- Solicitanții au avut informații limitate cu privire la proiect, la impactul potențial al acestuia și la rolul BERD.
- Înțelegerea limitată a Părților cu privire la mandatul PCM, la procesul de Soluționare a problemelor, la obiectivele și limitele acestuia;
- Interesul Solicitanților de a obține o schimbare de locație pentru depozit sau de a opri finanțarea prin intermediul inițiativei de rezolvare a problemelor;
- Numărul mare de persoane și organizații ale societății civile, atât din România, cât și din Bulgaria, reprezentate în acest proces;
- Dificultățile legate de comunicarea și schimbul de documente în trei limbi diferite (engleză, română și bulgară);
- Lipsa unor canale de comunicare eficiente și nivelul scăzut de încredere între părți;
- Încercările nereușite ale părților de a comunica eficient în trecut.

Prin urmare, în perioada august-noiembrie 2018, Părțile s-au implicat virtual pentru a concepe procesul de dialog și pentru a stabili condițiile pentru a se angaja în proces în mod eficient. Ca rezultat al acestui angajament, Părțile au semnat un Acord-cadru confidențial (decembrie 2018) care a stabilit principiile de angajament și regulile de bază convenite. În special, Acordul-cadru a inclus dispoziții privind procesul decizional și formatul angajamentului. În plus, Părțile au convenit ca procesul să fie confidențial și că vor fi emise declarații comune pe tot parcursul acestuia pentru a împărtăși progresele înregistrate în cadrul inițiativei.

Confidențialitatea procesului a devenit ulterior un motiv de îngrijorare pentru Solicitanți, care au cerut o modificare a regulilor de bază pentru a face procesul mai transparent. Cu toate acestea, SERAW nu a fost de acord cu această modificare.

2.2 Principalele activități întreprinse

Sesiuni comune

După semnarea regulilor de bază ale Acordului-cadru pentru soluționarea problemelor în decembrie 2018, au început dialogul facilitat și schimbul de informații. În total, PCM a facilitat trei

întâlniri comune de dialog în persoană la Craiova și Kozlodui, precum și 16 întâlniri bilaterale (o combinație de întâlniri față în față și virtual). În plus, între reuniuni a avut loc un schimb extins de comunicări prin e-mail și de documente.

Începând cu martie 2020, toate întâlnirile au fost realizate în mod virtual din cauza restricțiilor de călătorie și de distanțare socială cauzate de COVID-19.

Declarații comune

În cadrul acestui proces, PCM a asistat părțile în redactarea și difuzarea declarațiilor comune. În februarie 2019, Părțile au publicat o primă declarație comună și au fost de acord cu o a doua în iulie 2019. Cu toate acestea, Solicitanții au decis să nu publice cel de-al doilea document pe site-ul lor.

Acestea au fost, de asemenea, publicate pe site-ul web al SERAW și diseminate prin intermediul presei locale din România și Bulgaria.

În plus, după cea de-a treia sesiune de dialog, Părțile au convenit să facă public un scurt rezumat al rezultatelor reuniunii și al etapelor următoare convenite.

Aceste documente au fost puse la dispoziție în limbile engleză, bulgară și română și au fost publicate în registrul de cazuri PCM. În prezent, acestea sunt disponibile în cele trei limbi în [dosarul virtual al MIRP](#).

Întâlniri bilaterale finale

După cea de-a treia sesiune de dialog, desfășurată în februarie 2020, Părțile nu au mai putut să se întâlnească în persoană. Întâlnirile virtuale au încetinit procesul de dialog, care se confrunta deja cu dificultăți din cauza încrederii limitate a Părților și a perspectivelor divergente. În această perioadă, a fost dedicat mult timp negocierilor cu Părțile cu privire la o modificare a Acordului-cadru pentru a permite o mai mare transparență, dar, după cum s-a menționat deja, Părțile nu au reușit să ajungă la un acord cu privire la modificările propuse.

În ciuda acestui fapt, Părțile și-au menținut angajamentul de a continua schimbul de informații. În primăvara și vara anului 2021, Solicitanții au revizuit toate preocupările pendinte și au transmis o listă de 31 de întrebări către SERAW. După o analiză corespunzătoare, SERAW a furnizat răspunsuri scrise la întrebările adresate, însoțindu-le de documente justificative.

Încetarea procesului

În august 2021, după consultări extinse, a devenit evident faptul că procesul nu putea contribui mai mult astfel încât Părțile să ajungă la un acord. Astfel, MIRP a pus capăt procesului de Soluționare a problemelor, în conformitate cu punctul 2.4 c) i) din Politica de Răspundere privind proiectele.

2.3 Teme de discuție

Cele nouă aspecte care au fost discutate în cadrul procesului de Soluționare a problemelor și situația acestora la sfârșitul procesului sunt evidențiate mai jos.

- 1) **Finanțarea.** Solicitanții au primit toate informațiile publice disponibile privind finanțarea depozitului.

- 2) **Locația.** Informații detaliate privind selectarea amplasamentului, caracteristicile geologice și hidrogeologice ale sitului au fost puse la dispoziția Solicitanților. Cu toate acestea, au continuat să existe preocupările Solicitanților legate de caracteristicile solului și de proximitatea față de fluviul Dunărea. Solicitanții au subliniat opinia lor fermă că depozitul ar trebui să fie relocat într-un alt loc, departe de Dunăre.
- 3) **Proiectarea și tehnologia.** SERAW a subliniat faptul că autoritatea de reglementare în domeniul nuclear din Bulgaria a revizuit evaluările de siguranță ale amplasamentului și ale proiectului și că au fost obținute toate permisele și licențele necesare (adică amplasamentul și proiectul au fost aprobate, iar autorizația de construcție a fost emisă). SERAW și-a exprimat încrederea că toate etapele urmate în timpul construcției depozitului sunt conforme cu legislația națională, cu standardele internaționale de securitate și cu bunele practici internaționale. Cu toate acestea, Solicitanții și-au exprimat îndoiala că instalația de depozitare de tip pivniță este cea mai sigură și s-au temut că betonul armat în combinație cu deșeurile radioactive condiționate ar putea provoca fisuri în pereții containerelor depozitului.
- 4) **Capacitatea de stocare și durata de viață.** Solicitanții au considerat că proiectul depozitului permite o capacitate mai mare decât cea necesară pentru depozitarea deșeurilor provenite de la unitățile dezafectate 1-4. SERAW a explicat că depozitul este proiectat pentru depozitarea deșeurilor radioactive în conformitate cu parametrii stabiliți în Studiul de evaluare a impactului asupra mediului. Aceștia au explicat, de asemenea, că finanțarea BERD a fost acordată pentru prima fază a depozitului, care va găzdui doar deșeurile provenite de la cele patru unități. SERAW a explicat că cantitatea de deșeuri radioactive care urmează să fie depozitată se bazează pe previziuni și depinde de o serie de factori, acesta fiind motivul pentru care depozitul este de tip modular, iar instalația este construită în trei etape. Pentru a clarifica domeniul de aplicare al proiectului KIDSF, Solicitanții au propus să redenumescă depozitul, astfel încât numele să reflecte în mod clar faptul că acesta va accepta numai deșeuri de la unitățile dezafectate 1-4. SERAW a răspuns că nu este de competența sa să schimbe denumirea instalației.
- 5) **Tipul de deșeuri.** Solicitanții au subliniat faptul că Proiectul necesită un sistem de monitorizare transparent pentru a controla tipul de deșeuri depozitate în timpul funcționării și după închiderea instalației. În plus, Solicitanții au sugerat ca BERD să își limiteze asistența pentru a sprijini doar depozitarea deșeurilor cu radioactivitate joasă și intermediară rezultate din dezafectarea unităților nucleare 1-4. SERAW i-a asigurat pe Solicitanți că numai deșeurile de nivel scăzut și mediu provenite de la unitățile 1-4 dezafectate vor fi depozitate în această primă secțiune a depozitului.
- 6) **Impactul potențial.** SERAW a asigurat Solicitanții că nu există motive de îngrijorare în legătură cu construcția depozitului și cu viitoarea sa exploatare și închidere. În plus, SERAW a declarat că Evaluarea impactului asupra mediului realizată pentru proiect nu a identificat niciun impact negativ asupra mediului sau asupra comunității. În ciuda acestor asigurări, Solicitanții și-au exprimat temerea cu privire la un potențial impact radioactiv asupra fluviului Dunărea și a ecosistemelor asociate acestuia.

- 7) **Planul de urgență.** Solicitanții se întrebau dacă există un plan de urgență pentru protejarea populației bulgare și române în caz de accident nuclear și cum vor colabora în acest sens autoritățile relevante din ambele țări. SERAW a explicat că există planuri de urgență, iar autoritățile relevante din ambele țări colaborează în conformitate cu responsabilitățile lor.
- 8) **Colaborarea dintre autoritățile bulgare și române.** Solicitanții au considerat că este esențial ca autoritățile de reglementare în domeniul mediului și în domeniul nuclear din Bulgaria și România să își îmbunătățească cooperarea transfrontalieră în ceea ce privește construcția depozitului și exploatarea acestuia. SERAW a fost de acord cu Solicitanții asupra faptului că o cooperare mai strânsă între autoritățile relevante din Bulgaria și România ar putea contribui la o mai bună consolidare a încrederii.
- 9) **Comunicarea dintre SERAW și comunitățile locale.** Solicitanții și-au exprimat îngrijorarea cu privire la comunicarea din partea SERAW și la implicarea Părților interesate din Bulgaria și România. SERAW a explicat că stabilirea unui climat de încredere cu toate părțile interesate printr-o comunicare transparentă și deschisă reprezintă valoarea sa principală. A confirmat că este deschisă la diverse forme de dialog și activități de informare pentru a crește gradul de conștientizare a publicului cu privire la depozit.

2.4 Rezultate și limitări

Scopul Procedurii de Soluționare a problemelor este de a facilita dialogul între Părți, astfel încât acestea să poată explora soluții posibile pentru a aborda problemele din Solicitare și, în cele din urmă, să ajungă să identifice soluții convenabile de comun acord la aceste probleme. Procesul actual nu a atins acest stadiu, având în vedere o serie de situații preexistente pe care procesul nu le-a putut aborda în mod eficient, precum și unele evenimente externe care au limitat procesul. În ciuda acestor limitări, Părțile au reușit să se implice și să genereze unele rezultate pozitive. Dorim să recunoaștem angajamentul Părților și activitatea expertului PCM pentru realizările obținute.

Rezultate

S-a stabilit un teren comun. În ciuda punctelor de vedere foarte polarizate, Părțile au reușit să colaboreze și să identifice nouă subiecte de interes comun care au fost discutate în detaliu pe parcursul procesului.

Au fost împărtășite informații. Pe parcursul procesului, atât SERAW, cât și BERD au răspuns la întrebările adresate de Solicitanți și au furnizat informații cu privire la proiect, rolul BERD, contribuțiile financiare efectuate, impactul preconizat asupra mediului și măsurile de atenuare.

Au fost construite poduri de comunicații. Înainte de Procedura de Rezolvare a problemelor, părțile nu puteau să comunice. Procesul facilitat a oferit punți de legătură pentru a discuta, a face brainstorming și a face schimb de opinii cu privire la problemele de interes reciproc într-un spațiu sigur. Părțile și-au împărtășit în mod deschis preocupările și așteptările, au propus soluții alternative și, în general, și-au consolidat relația.

Părțile și-au consolidat capacitățile de implicare. Părțile au recunoscut că acest proces le-a consolidat capacitatea de a se implica și de a comunica în mod constructiv.

Limitări

Poziții polarizate. Părțile au avut poziții foarte divergente și ireconciliabile de la început și au fost reticente în a se îndepărta de ele. În special, Solicitanții s-au opus în continuare locației selectate, în ciuda informațiilor furnizate de SERAW cu privire la cerințele de siguranță pe care le îndeplinea.

Lipsa de încredere. Deși s-au înregistrat progrese în stabilirea canalelor de comunicare între Părți, procesul nu a reușit să creeze încrederea necesară pentru a ajunge la un acord. Lipsa de încredere a fost identificată încă de la început și a rămas o constantă pe tot parcursul procesului.

Schimbarea reprezentanților. Pe parcursul inițiativei, grupul de reprezentanți ai Solicitanților s-a schimbat în permanență. Din cauza altor angajamente, unii Solicitanți au părăsit procesul, iar alții s-au alăturat acestuia în timp ce dialogul era în plină desfășurare. Acest lucru a însemnat că facilitatorul a trebuit să lucreze în permanență la consolidarea capacității noilor veniți, ceea ce a generat întârzieri în unele dintre activitățile planificate, afectând continuitatea procesului.

Părțile terțe. Solicitanții au constatat că procesul ar fi trebuit să includă reprezentarea altor organisme decizionale, precum și participarea unor experți tehnici atât din Bulgaria, cât și din România.

3. Feedback și lecții învățate

3.1 Feedback de la Părți

MIRP a solicitat părților un feedback privind Inițiativa de soluționare a problemelor pentru a evalua eficacitatea acesteia. Această secțiune prezintă un rezumat al răspunsurilor primite de la Solicitanți și de la SERAW (Clientul).

Solicitanții

Solicitanții și-au exprimat aprecierea pentru Procedura de rezolvare a problemelor, deoarece aceasta i-a ajutat **să își consolideze capacitatea de a se angaja** în dialogul facilitat legat de proiectul finanțat de BERD. Aceștia au recunoscut, de asemenea, modul în care Mecanismul s-a străduit **să echilibreze condițiile de concurență**, acordând Solicitanților timp pentru a se consulta între ei și asigurând accesibilitatea prin furnizarea de servicii de traducere și interpretare.

Solicitanții **au subliniat importanța vizitei** lor la locul Proiectului. Părerile și preocupările lor au fost confirmate de vizită și i-au determinat să continue procesul de conformitate.

Aceștia au sperat la o rezolvare în timpul procesului de rezolvare a problemelor și au regretat că nu au reușit să o obțină. Aceștia au considerat că reprezentanții SERAW sunt profesioniști serioși, care, din păcate, nu au avut putere de decizie în ceea ce privește problemele ridicate. Din punctul de vedere al Solicitanților, **factorii de decizie ar fi trebuit să fie incluși** în proces.

Solicitanții au considerat că negocierile necesare pentru a emite declarații publice comune sunt foarte lungi și oneroase. Aceștia au reiterat necesitatea unei mai mari transparențe și că mass-media ar trebui să participe la sesiunile de dialog.

Cientul

Reprezentanții SERAW au comentat faptul că procesul de soluționare a problemelor a răspuns așteptărilor lor. Aceștia au fost mulțumiți că nu a afectat obiectivele, calendarul sau finanțarea Proiectului. În plus, au considerat că le-a permis să se implice direct alături de Solicitanți și să ofere clarificări pe subiecte dificile într-un format accesibil.

Din punctul lor de vedere, inițiativa i-a ajutat să își îmbunătățească capacitatea de a se implica alături de persoanele afectate de proiect și cu societatea civilă atât din Bulgaria, cât și din România.

Aceștia au apreciat faptul că procesul de soluționare a problemelor a oferit posibilitatea de a împărtăși cu solicitanții informații relevante despre proiect și de a primi feedback cu privire la activitatea lor. Cu toate acestea, deși Clientul a recunoscut că proiectele legate de gestionarea materialelor radioactive reprezintă un motiv de îngrijorare pentru public, se aștepta la o mai mare înțelegere din partea Solicitanților.

În cele din urmă, SERAW a comentat importanța de a se asigura că reprezentanții participanți rămân pe tot parcursul procesului pentru a permite continuitatea și pentru a crește eficiența procesului.

3.2 Lecții învățate

Fiecare caz gestionat de MIRP este o oportunitate de a învăța și de a ne îmbunătăți. În cazul de față, MIRP a identificat mai multe domenii în care activitatea sa poate deveni mai eficientă în promovarea unor rezultate convenabile pentru ambele părți, care să răspundă preocupărilor exprimate.

Rolul MIRP și funcția de rezolvare a problemelor

În acest caz, este acum clar că mecanismul ar fi trebuit să investească mai mult timp în primele etape pentru a explica mandatul mecanismului și domeniul de aplicare al funcției de soluționare a problemelor. O înțelegere clară de către toate părțile interesate le permite acestora să stabilească așteptări realiste, să decidă dacă procesul răspunde nevoilor lor și să știe cum să maximizeze oportunitatea.

Stabilirea împreună a regulilor de bază și scopul lor

Regulile de bază au fost convenite de către Părți la începutul procesului, dar părțile au constatat că scopul, domeniul de aplicare și aplicabilitatea acestora nu au fost clare. MIRP trebuie să colaboreze cu Părțile la începutul procesului pentru a explica metodologia utilizată în soluționarea litigiilor, unde este esențial ca părțile să se implice în conceperea procesului și să convină asupra modului în care se va desfășura implicarea lor. Regulile de bază sunt rezultatul procesului de coproiectare și sunt convenite de către Părți, nu le sunt impuse. Regulile de bază sunt un instrument de sprijinire a unui dialog respectuos și, prin urmare, pot fi revizuite dacă este necesar. Cu toate acestea, pe baza principiului autodeterminării în rezolvarea problemelor din cadrul MIRP, este necesar ca toate Părțile implicate să fie de acord.

Reprezentarea unor grupuri mari și diverse de reclamânți

Reprezentarea unui grup mare și divers de reclamânți reprezintă o mare provocare, deoarece este obișnuit să se constate o mare diversitate în cadrul grupului în ceea ce privește preocupările, soluțiile potențiale și capacitățile. Diversitatea adaugă, de asemenea, un alt nivel de complexitate în conceperea unui proces de dialog, deoarece reprezentanții ar trebui să aibă capacitatea, angajamentul și autoritatea de a participa, de a prezenta preocupările și de a lua decizii în numele grupului. În acest scop, atunci când se evaluează viabilitatea unei inițiative de soluționare a problemelor, MIRP trebuie să se implice alături de toți reclamânții și reprezentanții acestora pentru a-i ajuta să își definească obiectivele comune și să convină asupra persoanelor care ar trebui să participe la sesiunile de dialog, în plus față de persoana care a fost inițial autorizată de grup să îi reprezinte în procesul MIRP. Întrucât reprezentarea necesită mult timp, procesele ar trebui să fie limitate în timp și să respecte angajamentele legate de viața profesională și de viața privată ale participanților.

Acțiuni care urmează să fie întreprinse de MIRP

Pe baza celor de mai sus, MIRP va face următoarele:

1. Elaborarea de materiale care să explice funcția și consultarea părților interesate relevante, astfel încât să se asigure că acestea reprezintă un instrument util.
2. În timpul etapei de evaluare a tuturor cazurilor înregistrate:
 - a. Organizarea unei sesiuni inițiale cu fiecare Parte pentru a examina domeniul de aplicare și procesul așa cum au fost stabilite în cadrul politicii și pentru a se asigura că toate părțile au aceeași înțelegere.
 - b. Elaborarea unei mapări a părților interesate și a legăturii acestora cu preocupările și cu proiectul
3. În cazul grupurilor mari de solicitanți, lucrați în timpul evaluării împreună cu toți și ajutați-i să definească interesele și să identifice potențiali reprezentanți.

4. Concluzii și următoarele etape

În august 2021, procesul a fost încheiat de către MIRP, în conformitate cu punctul 2.4 c) i) din Politica de răspundere privind proiectele. După ce a fost luată această decizie, expertul PCM a discutat cu părțile de mai multe ori, la cererea acestora, pentru a finaliza procesul de schimb de informații și pentru a obține feedback. Prezentul document oferă un rezumat la nivel înalt al procesului, întrucât părțile au convenit ca deliberările să fie confidențiale. Înainte de publicare, o versiune preliminară a fost comunicată părților, iar MIRP a ținut cont de comentariile acestora la finalizarea prezentului raport.

Ca parte a încheierii etapei de soluționare a problemelor, documentul va fi prezentat spre informare Consiliului de administrație al BERD și Președintelui. În urma acestor acțiuni, părțile vor fi notificate cu privire la divulgarea acestuia în dosarul virtual al cazului ([Cazul 2018/01](#)). Documentul va fi disponibil și în limbile română și bulgară.

Odată cu aceste acțiuni, etapa de soluționare a problemelor va fi închisă și, conform deciziei Solicitanților, Cazul va fi transferat la Funcția de Conformitate a MIRP pentru o revizuire a conformității în conformitate cu prevederile relevante ale Politicii de răspundere privind proiectele din 2019.